

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460518

10. De supplenda negligentia Prælatorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61781](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61781)

non verò in illis, in quibus superioris auctoritas desideratur, ut in renuntiatione. Pirrhing; *h. t. num. 12.*

II. Renuntiatio pura legitime facta, & à Superiore admittita inducit vacationem beneficii resignati, ita ut renuntians in illo omne jus amittat, nec illud repetere possit. *cap. 3. & 6. h. t.* nisi fortè metu vel dolo inductus renuntiasset, ut supra *n. 11.* dictum est.

III. Resignans non amplius potest beneficii fructus percipere, cum per renuntiationem canonicus beneficii titulus sit extinctus, sine quo beneficium iuste possideri nequit, & consequenter nec fructus percipi. Refert autem Barb. *de Officio & potest. Episcop. p. 3. alleg. 117.* in Rota decisum esse, quòd fructus naturales pendentes, & civiles, quales sunt pensiones ex locatione, usura &c. respectu quòrum tempore perfectæ resignationis necdum venit dies solutionis, spectent ad Successorem; fructus verò naturales & industriales à solo tunc temporis jam separati debeantur resignanti, etiamsi prædia frugifera essent locata, & dies solutioni præfixus, veniret primum post resignationem.

IV. Episcopus v. g. qui propter crimen renuntiavit Episcopatu, ad Episcopatum vel eundem, vel alium assumi nequit etiam per novam electionem, aut provisionem. Dixi: *qui propter crimen renuntiavit*: is namque qui ob persecutionem, infirmitatem, defectum scientiæ, vel aliud impedimentum resignavit, illo impedimento cessante ad Episcopalem dignitatem resurgere potest; quin imò, si quis ob simoniam Episcopatu cesserit, licet tunc saltem immediate ad eundem redire nequeat, ad alium tamen promoveri non prohibetur *Text. & DD. inc. 11. h. t.*

V. Si Prælati Regularis renuntiet, illius Monasterii, cui præfuit, religiosus manet, & secundum communem praxim locum primum post novum Prælatum in choro & con-

ventu habet. Secus est, si ob culpam deponatur; tum enim in ordinem redigendus vel quandoque in pœnam ad ultimum locum ponendus est, arg. *c. 6. de Statu Monach.*

TITULUS X.

De Supplenda negligentia Prælatorum.

SUMMARIÆ.

1. *Quid sit supplenda negligentia Prælatorum?*
2. *A quo?* 3. *In quibus?* 4. *Et quomodo committatur hæc negligentia?*
5. *Qualiter negligentia hæc suppleatur?*
6. *Usque 12. quibus casibus potestas negligentie Prælati ad inferiorem, vel superiorem remotionem devolvatur?*

§. I.

Per supplendam negligentiam Prælatorum hic intelligitur ommissio illius, quod Prælati ratione officii, potestatis & jurisdictionis sibi commissæ de jure ac consuetudine facere poterat, ac debebat. Colligitur ex *c. 1. & 2. dist. 84. c. 45. causâ 2. q. 7.*

§. II.

Causa efficiens hujus negligentie est Prælati negligens; latè accepto nomine Prælati, ut non tantum Episcopos, sed & Capitula, Abbates, Præpositos, Priores, Archipresbyteros, Archidiaconos, & reliquos inferiores, usque ad simplicem curatum comprehendat: nam horum omnium negligentia supplenda est: siquidem quilibet per negligentem administrationem Ecclesiæ obesse potest. *c. 2. & fin. h. t.*

§. III.

Objectum sunt ea, in quibus talis negligentia committitur. Committi autem potest vel in iis, quæ ad jurisdictionem contentiosam spectant, & exercentur inter partes à se invicem dissentientes, proinde in invitum quoque; vel in illis, quæ ad jurisdictionem voluntariam, & inter partes volentes, seu con-

tentientes exerceri solitam, pertinent. Potissimum tamen *hoc tit.* agitur de supplenda negligentia commissa in provisione beneficiorum; quæ si sint majora, ut Episcopatus vel Prælatuæ Regulares, intra trimestre: si verò his sint inferiora, intra semestre à die innotescantis vacationis, iusto impedimento cessante, providenda sunt, alioquin jus conferendi pro ea vice ad alium devolvitur, & provitio postea facta non tenet, nisi ex misericordia sustineatur. *c. 4. h. t. c. 41. de Electione s. 2. & 5. de Concess. præb. Azor. Instit. moral. p. 2. l. 6. c. 27. q. 16.* Excipe beneficia regularia, quæ sunt de mensa prælatorum, seu ut inde Prælatus, vel Religiosi sustentationem habeant, in his enim non observatur terminus 6 mensium, cum nunquam propriè vacent: quia Rector principalis est Abbas, & exercens curam animarum tantum Vicarius ad nutum Prælati amovibilis. *Clem. un. h. t. Honorius de Præb. p. 4. num. 60.*

§. IV.

4 *Forma* hujus negligentia stat in omissione ejus, quod à Prælato fieri potuit, & debuit. Duo igitur requiruntur posse & debere; quorum alterutro deficiente non datur supplenda negligentia, Barthol. Carthagenæ *h. t. obser. 2.* Hinc est, quòd tempus trimestre, vel semestre beneficiorum provisioni præfinitum currere non incipiat ante diem vacationis cognitæ. *c. 3. h. t. c. 5. de Concess. præb.* quoniam qui ignorant Prælatuam, aut beneficium vacare, necessarium impedimentum habent, quò minùs ad electionem aut collationem accedant. *Laym. in qq. Can. de Prælat. Elect. s. 9. q. 97.*

§. V.

5 *Effectus* consistit in commissa hujusmodi negligentia suppletionem. Suppletur autem vel per adjunctionem idonei coadjutoris. *c. 2. h. t. in 6.* vel, quòd frequentissimum, per susceptionem muneris neglecti: generalis nam-

que regula est, quòd potestas & jurisdictionis Prælatorum inferiorum in illo casu, in quo sunt negligentes, ad proximum Superiorem devolvatur, consequenter ab Abbate vel Capitulo ad Episcopum, ab Episcopo ad Archiepiscopum, & sic deinceps gradatim usque ad Papam P. Engl. *h. t. num. 1.*

Sed tamen inficias non iverim, regulam hanc quandoque fallere, & nonnunquam ex peculiari Juris dispositione etiam ad inferiorem, vel ad alium superiorem remotum fieri devolutionem. I. Enim si Episcopus Diocesanus, tertio cum humilitate, ac devotione requisitus, sine rationabili causa subditos Abbates benedicere negligat, aut recuset, negligentiam ejus supplet Jus Can. ac effectum benedictionis tribuit, ita ut etiam sine illa possint minores ordines suis Religiosis conferre, pontificalibus uti, ac omnia exercere, quæ aliàs nonnisi dependenter ab illa benedictione facere possunt. *c. 1. & ibi Gonzal. h. t.*

II. Si Episcopus negligat intra præfixum tempus conferre beneficia jure proprio (non devoluto) ad suam collationem separatim à Capitulo spectantia, collatio immediatè non devolvitur ad aliquem Superiorem, sed ad ipsum Capitulum propter communionem, quæ in iuribus propriis Ecclesiæ est inter Episcopum & Capitulum, ceu Caput & membra ejusdem corporis. *c. 2. de Concess. præb.* Nisi Episcopus sit exemptus, quo casu ejus negligentiam Papa supplet. *c. 3. h. t.* In reliquis locum habet adducta generalis regula. Hinc si Capitulum negligentiam committat circa collationem sibi separatim ab Episcopo competentem, fiet devolutio ad Episcopum tantquam immediatum Superiorem & in defectu illius ad Archiepiscopum. *d. c. 2. de Concess. præb.* si verò collatio conjunctim ad Episcopum & Capitulum pertineat, ob eorum negligentiam devolvitur collatio ad Archiepiscopum, qui respectu illorum est pro-

proximus superior c. 15. & ibi DD. de Con-
cess. preb.

8 Lubet subjungere, an in Germania propter negligentiam Capitularium, & moram eligendi Episcopum fiat devolutio ad Archiepiscopum, cui immediatè talis Ecclesia cathedralis subiecta est, an verò ad S. Pontificem? Id quod dicendum videtur: quia teste Gloss. in Clem. un. V. dispositionem h. t. Panorm. in c. 1. n. 10. de Elect. recepta doctrina est, quòd propter negligentiam Capituli, vel mortem omnium de Capitulo jus providendi devolvatur ad eum, qui habet potestatem confirmandi electum: atqui electos Episcopos in Germania non confirmat Archiepiscopus, sed S. Pontifex juxta concordata Germaniæ inter Nicolaum V. Pontificem, & Fridericum III. Imperatorem in Bulla: ad sacram. Ergo ista devolutio hodie in Germania non fiet ad Archiepiscopum, sed ad S. Pontificem. Nec adversatur c. 41. de Elect. id enim exaudiendum est de eo tempore, quo Episcopi electi confirmatio Archiepiscopo permittebatur, sicut permissam fuisse, constat ex c. 32. Eod. Pirrhing. de Elect. num. 250.

9 Porro si Collegio vel Conventui regulari sine Prælato competat jus conferendi aliquod beneficium, eo negligente collationem, succedet Prælatus; si autem Prælato competat, tum Conventus beneficium ab eo neglectum conferre non poterit, sed si Prælatus ille Episcopo subiectus sit, jus conferendi ad ipsum devolvitur. Si verò sit exemptus, tunc vel beneficium etiam est exemptum, & collatio statim & immediatè devolvitur ad Papam: c. 32. §. prohibemus. de Præbend. in 6. vel non est exemptum, & hoc casu Episcopus ille, in cujus Diocesi v. g. Parochia sita est, Apostolica auctoritate providebit, ita tamen, ut quæ consueverunt per sæculares administrari, sæcularibus, quæ per regulares, regularibus conferat. Clem. un. h. t.

KÖNIG IN DECRET. LIB. I.

III. Quotiescunque agitur de peccato publico & scandaloso tollendo Ordinarius deficiam & malitiam delegati Pontificii supplere potest, quatenus necessarium est ad amovendum peccatum. c. 6. & ibi Panormit. de Offic. Ordinarii.

IV. Barbosa de Offic. & potest. Episc. p. 3. II alleg. 126. num. 6. Sustinet, jurisdictionem contentiosam Episcopi ob causam negligentiam circa appellationem non devolvi ad Archiepiscopum: eò quòd careat jurisdictione in subditos suffraganei, præterquam in casibus specialiter expressis, ut insinuet c. 1. h. t. in 6. in illis verbis: cum id non inveniat in jure concessum. Sed contrarium verius videtur: etenim non apparet, quare specialiter, in contentiosa jurisdictione Episcopi denegari deberet devolutio ad proximum superiorem, seu Archiepiscopum, cum tamen generaliter in h. t. permittatur, ut eò facilius & citius Ecclesiæ, & subditis congruum adhibeatur remedium, quod per remotiorem superiorem non tam facile contingeret. Deinde communiter admittitur appellatio ab Episcopo ad Archiepiscopum, etiam in contentiosis, ergo admittenda quoque erit devolutio ad ipsum propter Episcopi negligentiam, ita nimirum, ut absque solennitatibus appellationis per viam simplicis querelæ adiri valeat, vel ex officio negligentiam ejusdem supplere. Neque obstat, quòd Archiepiscopus non habeat jurisdictionem in subditos suffraganei Episcopi? nam id tantum verum est directè & ordinariè, quando scilicet præjudicium fieret suffraganeo officium suum debitò modò implenti. Secus, si ejus negligentia interveniat per Superiorem supplenda, tunc enim in hoc sit. generaliter licentia & jurisdictio conceditur proximo Superiori. Textus autem in c. 1. h. t. in 6. loquitur de culpa & delicto Episcopi atque ex illo negat devolutionem jurisdictionis Episcopalis ad Archiepiscopum,

M

89

non autem ex negligentia. Imò à sensu contrario videtur concedere ex negligentia devolutionem. Quare verba supra allegata intelligenda sunt, quòd devolutio ad Archi-Episcopum tanquam proximum Superiorem ex causa negligentia, non ita generaliter in aliis, scil. in culpis, de quibus *cap.* loquitur, inveniatur concessa; id est, quòd Episcopi propter quascunque culpas non statim debeant jurisdictione privari ab Archi-Episcopo, sed potius alia pœna canonica infligi, prout in fine ejusd. *cap.* dicitur.

12. V. Ab Abbate exempto ordinariè quidem fit devolutio ad S. Pontificem; non raro tamen etiam ad Episcopum Dicecesanum, ita ut negligentiam exempti saltem tanquam Sedis Apostolicæ delegatus supplere valeat, prout videre licet in *c. 7. de Officio Ordinarii, c. 8. de Statu Monach. & in Trident. sess. 25. de Regularib. c. 8. & 14.* de quibus suo loco sigillatim dicemus.

TITULUS XI.

De Temporibus Ordinationum, & qualitate Ordinandorum.

SUMMARI A.

1. Ordinationis definitio. 2. Et divisio.
3. Prima Tonsura non est Ordo. 4. Episcopatus est Ordo.
5. Ordinatio à Christo instituta est.
6. Minister ordinarius Ordinationis est Episcopus.
7. Extraordinarius etiam simplex Sacerdos.
8. Ut quis validè ordinetur debet esse mas. 9. Baptizatus, 10. Et consentiens.
11. In Sacris ex metu ordinatus non tenetur ad continentiam.
12. Ad licitam Ordinationem in Ordinando requiritur confirmatio. 13. Usuratio. 14. Legitimitas. 15. Immunitas à peccato & censura. 16. Scientia competens. 17. Assensio

biendi Ecclesiæ. 18. Celibatus. 19. Morum probitas ac bona fama. 20. Usque 29. subje. Bio. 29. 30. Titulus. 31. Et carentia cujuscunque irregularitatis.

32. Quæ sit Ordinationis materia, 33. Et an physion contatibus ejusdem sit de necessitate Sacramenti

34. Quæ Ordinationis forma?

35. Ordines debito loco, 36. Usque 40. debito tempore. 40. Et gradatim conferendi sunt.

41. Finis, 42. 43. Et effectus ordinationis.

Quia ad manus Prælatorum, maximè Episcoporum, pertinet Clericorum Ordinationis, idè de hac in isto & seqq. titulis agitur.

§. I.

Definitur autem Ordinatio, quòd sit sacra cœremonia, quæ alicui traditur spiritualis stabilis potestas consecrandi Evcharistiam, vel ad eum finem ministrandi.

§. II.

Dividitur Ordinatio in Minorem & Majorem. Minor est, quæ minores Ordines continet; Major, quæ Majores: hi sacri, illi non sacri dicuntur, non quidem ex eo, quod non quisvis Ordo sit Sacramentum, contra Trid. quod in *Sess. 23. de Sacram. Ord. can.* generaliter definit, Ordinem esse Sacramentum; sed quia Ordines majores majorem sanctitatem præferunt, & propius accedunt ad consecrationem Corporis Christi, votumque castitatis ex Ecclesiæ institutione annexum habent.

Minorum Ordinum sunt quatuor; scilicet Oltiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, & Acolythatus. Fagnanus in *c. cum contingat. n. 4. de Exate, & qual.* cum pluribus ibidem laudatis addit primam Tonsuram, per Text. *d. cum contingat.* Sed verior & communior Theologorum sententia est, primam Tonsuram non esse Ordinem, sed, ut D. Thom. inquit, quoddam præambulum Ordinis: cum per illam nulla potestas spiritualis alicujus functionis vel Ministerii in Ecclesia circa Evcharistiam tribuatur, sed Laicus solum asse-